

ปัญหาและอุปสรรคในการควบคุมแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ผ่าน การพิสูจน์สัญชาติของกองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 5

Problems and Obstacles in the Controlling Post Nationality Verification Migrant Workers in Immigration Division 5

ธวัชชัย จันทรเงิน^{1*}, วันทนีญ์ จันทรเยี่ยม^{2**}

¹นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการพัฒนา มหาวิทยาลัยนอร์ทเชียงใหม่
เลขที่ 169 หมู่ 3 ตำบลหนองแก้ว อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ 50230

²อาจารย์ ดร., หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการพัฒนา มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่
เลขที่ 169 หมู่ 3 ตำบลหนองแก้ว อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ 50230

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคในการควบคุมแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติของกองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 5 2) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการควบคุมแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติของกองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 5 3) เพื่อศึกษาหาแนวทางที่เหมาะสมในการควบคุมแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติของกองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 5 การวิจัยนี้ใช้วิธีการแบบผสมวิธีทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ระเบียบการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้แบบบันทึกข้อมูลภาคสนามและเก็บข้อมูลโดยใช้วิธีการสนทนาแบบไม่เป็นทางการและใช้การสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ในลักษณะเจาะลึก จากเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองที่ปฏิบัติงานด้านการควบคุมแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 14 คน ระเบียบการวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองที่อยู่ในกำกับและควบคุมของกองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 5 ที่ปฏิบัติงานในปีงบประมาณ 2557 จำนวน 327 คน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการพรรณนา ส่วนการวิจัยเชิงปริมาณใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ บรรยายข้อมูลพื้นฐานของประชากรและใช้การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกส์ วิเคราะห์

* ผู้เขียนหลัก

อีเมล: nicky_janngeam@hotmail.com

**อาจารย์ที่ปรึกษา

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเพื่อพยากรณ์ว่าตัวแปรใดส่งผลกระทบต่อปัญหาและเพิ่มโอกาสในการเกิดปัญหาและอุปสรรคในการควบคุมแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติ แล้วนำผลการวิจัยที่ได้จากการวิจัยทั้ง 2 แบบมาวิเคราะห์สรุปบรรยายเชิงพรรณนา เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมในการควบคุมแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติ

ผลการวิจัยพบว่า 1) การควบคุมแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติของกองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 5 มีสภาพปัญหาและอุปสรรคในด้านการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายของนายจ้างและสถานประกอบการไม่สามารถควบคุมการทุจริต การไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายได้อย่างเหมาะสม การไม่สามารถผลักดันและส่งกลับแรงงานและการไม่สามารถควบคุมและตรวจสอบแรงงาน ($\mu = 3.48, 3.47, 3.08, 3.01$ และ 2.91 ตามลำดับ) 2) ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปัญหาและอุปสรรคในการควบคุมแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติของกองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 5 ประกอบด้วยการแสวงหาผลประโยชน์ ($B = .504$) ความไม่สอดคล้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ($B = .492$) การบิดเบือนการจ้างงาน ($B = .290$) และ 3) แนวทางที่เหมาะสมในการควบคุมแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติของกองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 5 เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญต่อการพัฒนานโยบายในการแก้ไขปัญหาและต่อการเพิ่มบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุม และตรวจสอบแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติ มาตรการการลงโทษนายจ้างและสถานประกอบการที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ใช้อำนาจหน้าที่แสวงหาผลประโยชน์ การใช้ดุลยพินิจในการบังคับใช้กฎหมายอย่างเหมาะสมและเป็นธรรมตลอดจนการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้

คำสำคัญ

ปัญหาและอุปสรรค การควบคุม แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง การพิสูจน์สัญชาติ

Abstract

The objectives of this research were to 1) study the nature of problems and obstacles in the controlling post nationality verification migrant workers in Immigration Division 5, 2) to study factors affecting the problems and obstacles in the controlling post nationality verification migrant workers in Immigration Division 5, and 3) to find appropriate means in controlling migrant workers who passed nationality verification of Immigration Division 5. This research used a combination of research methods, was qualitative and quantitative. The first phase is Qualitative Research Techniques, the study data were collected through informal discussion and in-depth interview selecting from the immigration officers who dealt with controlling the migrant workers having passed nationality verification not less than three consecutive years for a total of 14 samples. The second phase is the Quantitative Research Techniques, use questionnaires to collect data from Immigration officers under the supervising and controlling of Immigration Division 5, who performed the duty in fiscal year 2557 for a total of 327 samples. The qualitative research analyzed by descriptive approach, quantitative research analyzed by descriptive statistics

consisting of mean, frequency and percentage, describing the respondents' data on their personal backgrounds and using Binary Logistic Regression Analysis for analyzing relations between diverse variables so as to prophesy the variables that were prone to affect the problems and step up an opportunity for causing the problems and obstacles in controlling the foreign migrant labor who passed the nationality verification. Results of the two types of the above-mentioned research were analyzed and concluded as descriptive report to find appropriateness in controlling the migrant workers passing the aforesaid nationality verification.

Results of the research showed that 1) the controlling of migrant workers passing the nationality verification of Immigration Division 5 encountered the nature of the problems and obstacles in abstaining from observing the law of employers and workplaces, including inability to control corruption, inability to succeed in law enforcement, inability to push and repatriate the labor, and inability to control and monitor the labor (=3.48, 3.47, 3.08, 3.01 and 2.91, respectively); 2) the factors affecting the problems and obstacles in the controlling post nationality verification migrant workers in Immigration Division 5 included the benefit seeking (B = .504), inconsistency of putting the policy into practice (B = .492), and insinuation of the employment (B = .290); and 3) with regard to appropriate ways for controlling the migrant workers passing nationality verification of Immigration Division 5, the authority concerned had to prioritize the policy development in solving the problems and adding more legislation related to controlling and monitoring the foreign migrant labor passing nationality verification, including the measures for punishing the employers and workplaces that violated the law, the performance of the officers using their authority to seek personal benefits, and using appropriate and fair judgment in law enforcement, inclusive of the application of information technology.

Keywords

Problems and Obstacles, Controlling, Migrant Workers, Nationality Verification

บทนำ

ความเป็นโลกเดียวกันหรือกระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) ทำให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างรัฐหรือประเทศ สร้างปฏิสัมพันธ์ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและวัฒนธรรมระหว่างประเทศ ตลอดจนเกิดการติดต่อสื่อสาร การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและการคมนาคมขนส่งที่สะดวกรวดเร็วมีประสิทธิภาพมากขึ้น และเอื้อต่อการเคลื่อนย้ายของคนและแรงงานไปทั่วโลกภายในเวลาอันรวดเร็ว ประกอบกับการคิดค้นและพัฒนาความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้ส่งผลต่อการพัฒนาและผลิตนวัตกรรมใหม่เพื่อนำไปใช้ในการอำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวันและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางด้านเศรษฐกิจและการค้าของประเทศนั้นๆ เพิ่มมากขึ้น ประการสำคัญการพัฒนาดังกล่าวได้กลายเป็นปัจจัยดึงดูดให้มีการอพยพย้ายถิ่นของแรงงานจากประเทศหนึ่งไปยังอีกประเทศที่มีกำลังการผลิตมากกว่า (องค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐานและศูนย์วิจัยการย้ายถิ่นแห่งเอเชีย, 2556)

การลักลอบหลบหนีเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมายเกิดขึ้นในหลายประเทศ โดยเฉพาะประเทศที่มีอัตราความเจริญทางเศรษฐกิจสูง เช่น อเมริกา ออสเตรเลีย ญี่ปุ่นและเกาหลีใต้ เป็นต้น ผู้ที่ลักลอบหลบหนีเข้าเมืองส่วนใหญ่มาจากประเทศกำลังพัฒนาหรือด้อยพัฒนา ซึ่งปรากฏการณ์การหลบหนีเข้าเมืองนี้เป็นผลจากการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมที่เหลื่อมล้ำกัน โดยผู้ที่หลบหนีเข้าเมืองผิดกฎหมายต่างมีจุดประสงค์เพื่อหลบหนีจากความยากจน ความอดอยาก ภัยพิบัติ การถูกกดขี่ข่มเหง ตลอดจนปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองและความไม่สงบภายในประเทศ ทำให้ต้องดิ้นรนและหาวิธีการต่างๆ เพื่อให้สามารถเดินทางออกจากประเทศของตนไปยังประเทศอื่นๆ ต่อไป ถึงแม้จะต้องหลบหนีเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมายก็ตาม (ตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดเชียงใหม่, 2556, 1-2)

ประเทศไทยเป็นอีกประเทศหนึ่งในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่มีระดับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องรองจากสิงคโปร์ บรูไนและมาเลเซีย จากสถิติของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เปรียบเทียบรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีของคนไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 – พ.ศ. 2556 พบว่าปี พ.ศ. 2554 คนไทยมีรายได้เฉลี่ยต่อคนเท่ากับ 123,935 บาท ต่อมาปี พ.ศ. 2555 ได้เพิ่มขึ้นเป็น 129,565 บาท และปี พ.ศ. 2556 มีรายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้นเท่ากับ 131,579 บาท (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2557) ประกอบกับความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี การศึกษาวิจัย การพัฒนาและสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศ ตลอดจนนโยบายของรัฐบาลในการพัฒนาประเทศ ซึ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์เป็นอันดับแรก โดยส่งเสริมและพัฒนา สร้างโอกาส ด้านการศึกษา ทำให้คนไทยมีระดับการศึกษาที่สูงขึ้น ส่งผลต่อการสร้างเจตคติและค่านิยมในการทำงานของคนไทยให้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมคือ ไม่นิยมทำงานประเภท 3D ได้แก่ งานหนักหรืองานที่ต้องใช้แรงงานกาย (Difficult) งานสกปรก (Dirty) งานที่มีความเสี่ยงอันตราย (Dangerous) (สารโจน คมคาย, 2553, 1) ผลของการพัฒนาได้ส่งผลให้ประเทศไทยเกิดการขาดแคลนแรงงานในบางสาขาอาชีพ โดยเฉพาะแรงงานในระดับล่างซึ่งเป็นแรงงานประเภทที่ต้องใช้กำลังกายและไม่จำเป็นต้องใช้ทักษะฝีมือในการทำงานมาก ตลอดจนทำให้นายจ้างและสถานประกอบการที่ประสบปัญหาขาดแคลนแรงงานคนไทย และมีความจำเป็นต้องใช้แรงงานเพื่อให้สามารถดำเนินกิจการต่อไปได้ จึงหันไปใช้แรงงานต่างด้าวเพื่อมาทดแทนแรงงานคนไทย ประกอบกับแรงงานต่างด้าว มีค่าจ้างต่ำ ขยัน อดทน ไม่เกียจงานและนายจ้างไม่จำเป็นต้องจัดสวัสดิการให้มากนัก ทำให้นายจ้างสามารถลดต้นทุนการผลิตได้

การพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจของประเทศ มีการลงทุนและพัฒนาด้านสาธารณูปโภคเพื่อรองรับการขยายตัวของธุรกิจ การค้าและการลงทุน ตลอดจนการพัฒนาทางด้านอุตสาหกรรมบริการ ทั้งการท่องเที่ยวและการโรงแรมล้วนแต่เป็นการประกอบการที่ต้องอาศัยแรงงานทั้งสิ้น ซึ่งนับวันจะหาแรงงานภายในประเทศได้ยากขึ้น เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจึงมีความจำเป็นต้องใช้แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่หลบซ่อนตัวและลักลอบทำงานอยู่ภายในประเทศอยู่แล้ว ให้สามารถทำงานเพื่อทดแทนการขาดแคลนแรงงานที่เกิดขึ้น ปรากฏการณ์ดังกล่าวได้ดึงดูดให้แรงงานต่างด้าวจากประเทศเพื่อนบ้านที่มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศไทยพากันอพยพเข้ามาหางานทำในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก ประกอบกับลักษณะภูมิประเทศของไทยที่มีอาณาเขตติดต่อกับ 3 ประเทศ ได้แก่ พม่า (2,401 กิโลเมตร) ลาว (1,810 กิโลเมตร) และกัมพูชา (798 กิโลเมตร) รวมเป็นระยะทางประมาณ 5,009 กิโลเมตร ซึ่งพรมแดนที่ติดต่อกันเป็นป่าที่บึงมีทิวเขาสลับซับซ้อน มีช่องทางผ่านปรอนอนุญาตให้

เข้าออกระหว่างประเทศและช่องทางธรรมชาติตลอดพรมแดนที่ติดต่อกันอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งยากแก่การสกัดกั้นหรือป้องกันไม่ให้แรงงานต่างด้าวลักลอบเข้ามาในราชอาณาจักรได้ (คลังสมองวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2555, 1)

ก่อนปี พ.ศ. 2531 ประเทศไทยไม่มีปรากฏการณ์การย้ายถิ่นและการหลั่งไหลของแรงงานข้ามชาติหลบหนีเข้าเมืองผิดกฎหมาย ทำให้ไม่มีประสบการณ์และไม่มีความตระหนักเพื่อรับมือการย้ายถิ่นที่เกิดขึ้น จนกระทั่งปี พ.ศ. 2534 ปัญหาการย้ายถิ่นและหลบหนีเข้าเมืองผิดกฎหมายเริ่มทวีความรุนแรงมากขึ้น ทำให้รัฐบาลไทยให้ความสนใจและมีนโยบายผ่อนผันให้คนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสามารถขอใบอนุญาตทำงานในประเทศได้ โดยใช้ช่องทางของกฎหมายตามมาตราที่ 17 ของพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 ที่บัญญัติว่า “ในกรณีพิเศษเฉพาะเรื่อง รัฐมนตรีโดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรีจะอนุญาตให้คนต่างด้าวผู้ใดหรือจำพวกใดเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรภายใต้เงื่อนไขใดๆ หรือจะยกเว้นไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ในกรณีใดๆ ก็ได้” ดังนั้นคณะรัฐมนตรีจึงออกประกาศผ่อนผันให้แก่คนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองผิดกฎหมายให้สามารถอยู่ในประเทศไทยเป็นการชั่วคราวได้โดยไม่ต้องปฏิบัติตามมาตรา 54 ของพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 คือ ผ่อนผันให้ไม่ต้องส่งตัวคนต่างด้าวที่หลบหนีเข้าเมืองผิดกฎหมายกลับออกไปยังประเทศของตนเอง และผ่อนผันให้คนต่างด้าวที่ไม่มีเอกสารการเดินทางสามารถขออนุญาตทำงานได้อย่างถูกกฎหมายเป็นการชั่วคราวในประเทศไทยในระหว่างการรอถูกส่งกลับประเทศ แต่การจดทะเบียนได้เริ่มขึ้นจริงในปี พ.ศ. 2539 โดยมีมติคณะรัฐมนตรีจัดทำกรอบการจดทะเบียนตามกฎหมายของคนต่างด้าวเหล่านี้เป็นรายปี แต่ในทางปฏิบัติการผ่อนผันอนุญาตชั่วคราวนี้มีการขยายระยะเวลาการผ่อนผันออกไปตลอดทุกปี เนื่องจากเหตุผลทางขาดแคลนแรงงานระดับล่างและแรงงานเหล่านี้มีส่วนสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและการแข่งขันของประเทศ (องค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน, 2554 , 77-78)

การบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองได้เปิดให้มีการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าว การดำเนินพิธีฐานสัญชาติให้กับแรงงานต่างด้าว การออกใบอนุญาตทำงานและการรับการตรวจลงตราประเภท (Non – Immigrant L A) เพื่อให้สามารถอยู่และทำงานในประเทศได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ผ่านการพิธีฐานสัญชาติประกอบไปด้วยแรงงานต่างด้าวจากประเทศพม่า ลาวและกัมพูชาซึ่งลักลอบเข้ามาในประเทศโดยไม่ได้ผ่านช่องทางและพิธีการตรวจคนเข้าเมืองตามกฎหมายและลักลอบอยู่ในประเทศไทย ต่อมารัฐบาลไทยได้เปิดให้มีการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองและได้ร่วมมือกับรัฐบาลของประเทศพม่า ลาวและกัมพูชาให้มีการรับรองความเป็นพลเมืองโดยได้ออกเอกสารรับรองบุคคลและหนังสือเดินทางให้กับแรงงานต่างด้าวเหล่านั้น เพื่อให้สามารถอยู่และทำงานประเทศไทยได้อย่างถูกกฎหมาย กระบวนการดังกล่าวนี้ได้เป็นปัจจัยดึงดูดให้มีการหลบหนีเข้าเมืองของแรงงานจากประเทศเพื่อนบ้านเพิ่มมากขึ้น ทำให้ประเทศไทยต้องรับภาระทั้งทางด้านงบประมาณและการจัดสวัสดิการสังคมให้กับแรงงานต่างด้าวเหล่านั้น ตลอดจนต้องเตรียมมาตรการในการแก้ไขปัญหาสังคมและอาชญากรรม ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่จะเกิดผลกระทบขึ้นตามมา รวมทั้งหากแรงงานต่างด้าวเหล่านี้กระทำความผิดกฎหมายอื่นๆ ที่เป็นคดีอาญาก็จะยิ่งทำให้ยุ่งยากต่อการดำเนินการสืบสวนสอบสวนหาข้อเท็จจริงกลายเป็นปัญหาต่อยอดไปได้อีกมากมาย ประการสำคัญที่สุดคือการรักษาภาพลักษณ์ของประเทศในเรื่องการค้ามนุษย์ การใช้แรงงานเด็กซึ่งอาจเป็นเหตุให้ประเทศไทยถูกกีดกันทางการค้าในอนาคตได้ (กฤตยา อาชวนิจกุล และ กุลภา วจนสาระ, 2552, 17-18)

จากสถิติปี พ.ศ. 2551 – 2555 เป็นช่วงเวลาที่รัฐบาลเปิดให้มีการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้า

เมืองและการพิสูจน์สัญชาติขึ้น เพื่อแก้ไขปัญหาการลักลอบหลบหนีเข้าเมืองและจัดการแรงงานที่หลบหนีเข้าเมืองให้อยู่ในระบบ พบว่าทั่วประเทศมีแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองมาขึ้นทะเบียนจำนวนถึง 4,317,798 คน และมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากยังคงมีการลักลอบหลบหนีเข้าเมืองอยู่อย่างต่อเนื่อง (กรมการจัดหางาน สำนักงานบริหารแรงงานต่างด้าว, 2556) ขณะเดียวกันรัฐบาลยังไม่มีมาตรการ วิธีการตลอดจนแนวทางในการจัดการเพื่อควบคุมที่ชัดเจนให้กับหน่วยงานของรัฐ รวมถึงเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้ครอบคลุมกับปัญหาที่เกิดขึ้น จึงยังคงมีจำนวนแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองเพิ่มมากขึ้น มีจำนวนแรงงานต่างด้าวมาขึ้นทะเบียนเพิ่มขึ้น ประการสำคัญนโยบายของรัฐบาลที่เปิดให้แรงงานต่างด้าวสามารถที่จะเคลื่อนย้ายได้อย่างเสรีโดยไม่มีการควบคุมหรือจำกัดพื้นที่ในการอนุญาตให้ทำงาน ส่งผลให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานไม่สามารถที่จะตรวจสอบประวัติการขึ้นทะเบียนแรงงาน ประวัติการทำงาน ตรวจสอบการจ้างงานและนายจ้างที่แท้จริงรวมถึงข้อมูลการเคลื่อนย้ายของแรงงานได้

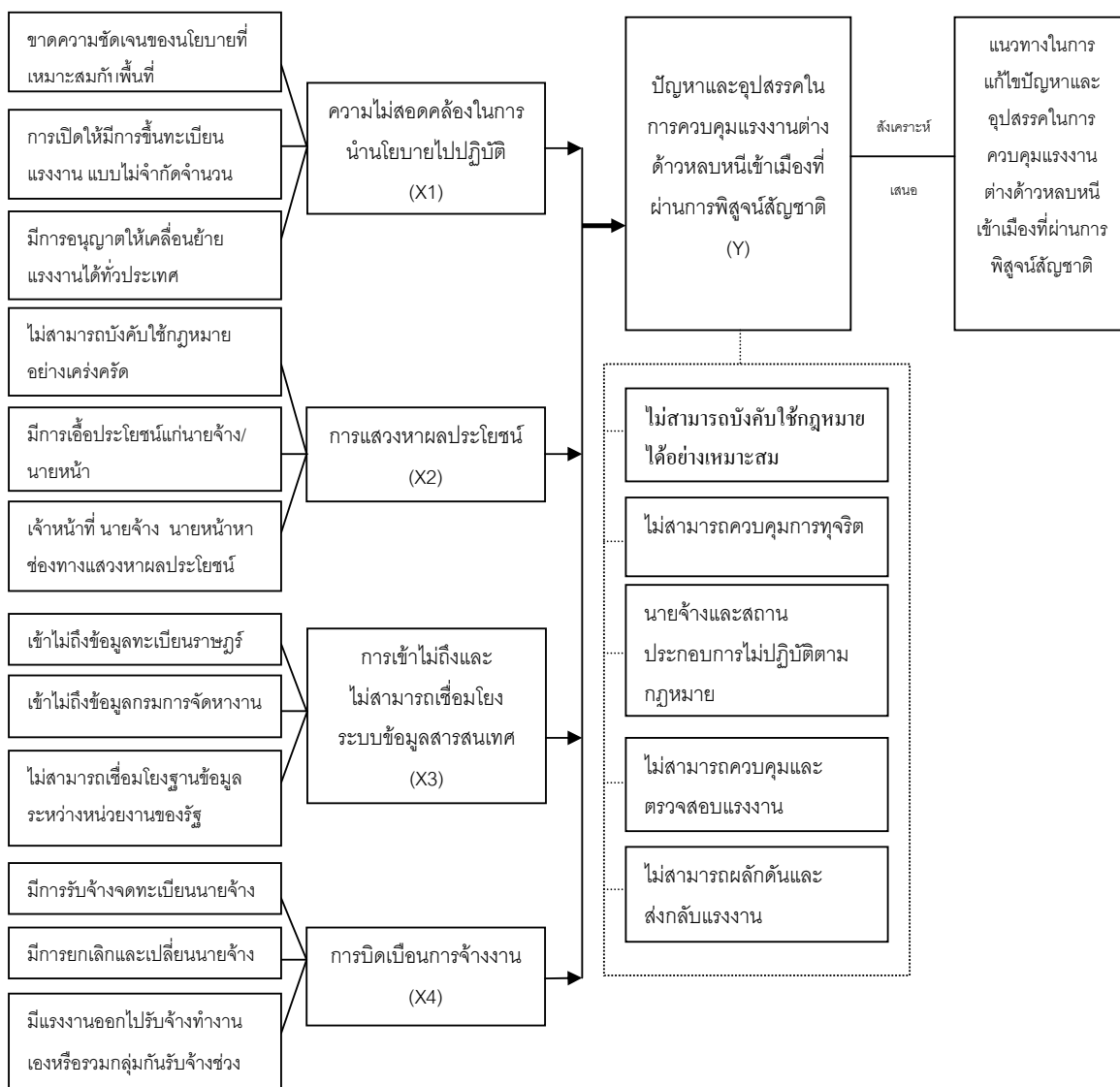
ผลจากนโยบายของรัฐบาลและปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้เปิดช่องให้คนไทยบางกลุ่มเข้ามาประกอบอาชีพนายหน้ารับจ้างดำเนินการจัดหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองและรับจดทะเบียนเป็นนายจ้างโดยที่มิได้มีสถานประกอบการหรือการจ้างงานที่แท้จริง มีลักษณะแสวงหาผลประโยชน์กับกลุ่มแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง ส่งผลต่อการบิดเบือนจำนวนอัตราความต้องการแรงงานที่แท้จริงภายในประเทศ รวมถึงได้มีกลุ่มของแรงงานต่างด้าวด้วยกันเองดำเนินการในลักษณะเป็นนายหน้าจัดหานายจ้างเพื่อให้รับจดทะเบียนแต่ไม่มีการจ้างงาน ขณะเดียวกันแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ได้รับการพิสูจน์สัญชาติและได้รับอนุญาตให้อยู่ สามารถทำงานอยู่ในประเทศได้อย่างถูกกฎหมาย เกิดการเรียนรู้ ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมสังคมไทยและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเกี่ยวกับการทำงาน มีการกระทำความผิดเงื่อนไขการจ้างงานตามที่กฎหมายกำหนดมากขึ้น ซึ่งได้กำหนดให้ต้องทำงานอยู่กับนายจ้างที่รับจดทะเบียนแรงงานเท่านั้น มีการลักลอบออกไปทำงานนอกเหนือจากที่ได้รับอนุญาตและถูกเจ้าหน้าที่ตรวจสอบจับกุมดำเนินคดีตามกฎหมาย

จากสถิติของกองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 5 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 มีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 และพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 ของแรงงานต่างด้าวหลบหนีเมืองที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติในพื้นที่รับผิดชอบรวม 17 จังหวัด จำนวนทั้งสิ้น 28,586 คดี มีจำนวนผู้กระทำความผิด 87,029 คน และมีการผลักดันส่งกลับแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองรวมถึงครอบครัวติดตามและบุตรที่เกิดในประเทศไทย รวมทั้งสิ้น 106,818 คน (กองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 5, 2556) ขณะเดียวกันเจ้าหน้าที่ไม่สามารถดำเนินคดีกับนายจ้างที่รับจดทะเบียนเป็นนายจ้างให้กับแรงงานต่างด้าวที่ละเลยไม่ควบคุมตรวจสอบลูกจ้างได้ เนื่องจากไม่มีบทบัญญัติหรือมาตรการทางกฎหมายที่จะลงโทษหรือดำเนินคดีกับนายจ้าง ประกอบกับกลุ่มนายจ้างพยายามอาศัยช่องว่างของกฎหมายเพื่อหลบเลี่ยงการปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับการจ้างงานแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองและหลบเลี่ยงการถูกจับกุมดำเนินคดีด้วยเช่นเดียวกัน จากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นและ สถิติของหน่วยงานภาครัฐที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองในพื้นที่ จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจศึกษาว่าสภาพปัญหาและอุปสรรคในการควบคุมแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติในพื้นที่ 17 จังหวัดภาคเหนือมีสภาพเป็นอย่างไร อะไรเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดปัญหาและอุปสรรคเช่นนั้นและแนวทางการควบคุมแรงงานต่างด้าวที่เหมาะสมควรเป็นเช่นไร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคในการควบคุมแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติของกองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 5
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการควบคุมแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติของกองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 5
3. เพื่อศึกษาแนวทางที่เหมาะสมในการควบคุมแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติของกองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 5 ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการควบคุมแรงงานต่างด้าวที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติ

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองที่อยู่ในกำกับและควบคุมของกองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 5 ที่ปฏิบัติงานในปีงบประมาณ 2557 ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองกองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 5 ตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดเชียงใหม่ ตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดเชียงราย ด้านตรวจคนเข้าเมืองเชียงแสน ตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดแม่ฮ่องสอน ตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดน่าน ตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดตาก ตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดพิษณุโลก และตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดนครสวรรค์ จำนวนทั้งสิ้น 327 คน

2. ขั้นตอนการวิจัย

2.1 ขั้นตอนที่ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อศึกษาถึงสภาพปัญหาและอุปสรรคในการควบคุมแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติในเขตพื้นที่รับผิดชอบของกองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 5 โดยวิธีการสนทนาแบบไม่เป็นทางการ เชื่อมโยงข้อมูลเป็นลูกโซ่ (Snowball Technique) ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลจากคนแรกให้ช่วยแนะนำเชื่อมโยงกันเป็นทอดๆ เมื่อได้ข้อมูลที่ซ้ำๆ หรือเกิดการอิ่มตัวทางข้อมูลจึงหยุดการเก็บข้อมูล ซึ่งในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เก็บข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองที่อยู่ในกำกับและควบคุมของกองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 5 จำนวน 14 คน

2.2 ขั้นตอนที่ใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ได้นำข้อมูลที่ศึกษาจากการวิจัยเชิงคุณภาพมาพิจารณาประกอบการสร้างเครื่องมือซึ่งเป็นแบบสอบถาม แบบประเมินค่า 5 ระดับ เก็บข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองที่อยู่ในกำกับและควบคุมของกองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 5 จำนวน 327 คน

2.3 ขั้นตอนที่ 3 นำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยทั้ง 2 ขั้นตอนมาวิเคราะห์สรุปเชิงพรรณนาเพื่อหาคำตอบว่าแนวทางการควบคุมแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติที่เหมาะสมในเขตพื้นที่รับผิดชอบของกองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 5 ควรเป็นอย่างไร

3. เครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสนทนา (Conversation Schedule) และแบบบันทึกข้อมูลภาคสนาม (Field Notes) เพื่อช่วยจำเมื่อสิ้นสุดการสนทนาในแต่ละวัน (สุภางค์ จันทวนิช, 2555, 74 – 103) โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ ประกอบด้วย 1) ความไม่สอดคล้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติ 2) การแสวงหาผลประโยชน์ 3) การเข้าถึงและไม่สามารถเชื่อมโยงระบบข้อมูลสารสนเทศ 4) การบิดเบือนการจ้างงาน 5) การไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายได้อย่างเหมาะสม 6) การไม่สามารถควบคุมการทุจริต 7) การไม่ปฏิบัติตามกฎหมายของนายจ้างและสถานประกอบ 8) การไม่สามารถควบคุมและตรวจสอบแรงงาน 9) การไม่สามารถผลักดันและส่งกลับแรงงาน

3.2 การวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และการดัดแปลงจากการวิจัยเชิงคุณภาพตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด จำนวน 1 ชุด ใช้เก็บข้อมูลจากประชากรที่เป็นเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองในสังกัดของกองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 5 นำแบบสอบถามไปตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ผลการคำนวณ

ค่า IOC ของแบบสอบถามได้ค่าเท่ากับ 0.90 ถือว่าแบบสอบถามมีความสมบูรณ์ด้านเนื้อหา จากนั้นนำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญไปปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้เกิดความสมบูรณ์ แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองสอบถาม (Try Out) จำนวน 30 ชุด กับกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับประชากร เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือโดยการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ผลการคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นในภาพรวม เท่ากับ 0.83 แสดงว่าแบบสอบถามชุดนี้มีความเชื่อมั่นสูง โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ชั้นยศ และประสบการณ์การทำงานเกี่ยวกับงานตรวจคนเข้าเมือง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลที่อาจส่งผลกระทบต่อปัญหาและอุปสรรคในการควบคุมแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติของกองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 5

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการควบคุมแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติของกองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 5 เป็นแบบประเมินค่ามี 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแนวทางของ Likert มี 5 ตัวเลือก คือ มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด และไม่มี ซึ่งสามารถแปลผลตามเกณฑ์ 5 ระดับ คือ ระดับมีปัญหาและอุปสรรคมากที่สุด มีปัญหาและอุปสรรคมาก มีปัญหาและอุปสรรค มีปัญหาและอุปสรรคน้อย และมีปัญหาและอุปสรรคน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่นๆ เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคในการควบคุมแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติของกองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 5

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติและอภิปรายผล ค่าเฉลี่ย (μ) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ในการคำนวณเพื่อประกอบการอธิบายลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และใช้การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกทวิ (Binary Logistic Regression Analysis) (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2554, 79 – 109) วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (Independent Variable) กับตัวแปรตาม เพื่อทำนายหรือพยากรณ์ว่าตัวแปรอิสระใดที่ส่งผลกระทบต่อการศึกษาในการควบคุมแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติบ้าง หรือมีความสัมพันธ์กับการเกิดปัญหาและอุปสรรคในการควบคุมแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติ

5. ระยะเวลาทำการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้ระยะเวลาตั้งแต่เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2557 ถึงเดือน มิถุนายน พ.ศ. 2558 รวมระยะเวลาดำเนินการประมาณ 7 เดือน โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามระหว่างเดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2558 ถึงเดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2558 เป็นระยะเวลา 4 เดือน

ผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยขั้นตอนที่ 1 การวิจัยเชิงคุณภาพ

1.1 จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองที่อยู่ในกำกับและควบคุมของกองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 5 ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการควบคุมแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติในปีงบประมาณ 2557 ผู้วิจัยได้รวบรวมประมวลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ ของเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองเรื่องแนวทางที่เหมาะสมในการควบคุมแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติของกองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 5 ปัจจัยแรก คือ ปัจจัยด้านความไม่สอดคล้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นปัจจัยที่ทำให้ไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายได้อย่างเหมาะสม รวมถึงไม่สามารถควบคุมและตรวจสอบสถานะของแรงงานต่างด้าวได้ ควรมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค คือ สร้างมาตรการเพื่อป้องกันการเคลื่อนย้ายของแรงงานต่างด้าว และต้องมีการดำเนินการบังคับใช้กฎหมายตาม พ.ร.บ. คนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 มาตรา 37 และ 38 อย่างเคร่งครัด ปัจจัยต่อมาคือปัจจัยด้านการแสวงหาผลประโยชน์ ซึ่งก่อให้เกิดการทุจริตทั้งจากการกระทำของเจ้าหน้าที่และเกิดจากบุคคลภายนอกที่อาศัยช่องว่างของกฎหมาย ดังนั้นควรมีมาตรการการลงโทษที่เด็ดขาดและชัดเจนเพื่อเป็นการป้องปรามการกระทำทุจริตในลักษณะต่างๆ รวมถึงควรมีการตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ยังมีปัจจัยด้านการเข้าไม่ถึงและไม่สามารถเชื่อมโยงระบบข้อมูลสารสนเทศทำให้การควบคุมและตรวจสอบข้อมูลแรงงานต่างด้าวของเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองทำได้ยากและล่าช้า ดังนั้นเพื่อช่วยให้การตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว การขึ้นทะเบียนแรงงาน นายจ้าง สถานที่ทำงาน สถานที่พำนักอาศัยปัจจุบันได้อย่างถูกต้อง มีประสิทธิภาพ ควรมีการแก้ไขกฎระเบียบเพื่อลดขั้นตอนการทำงานของเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง ส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการปฏิบัติงาน ตลอดจนควรมีการบูรณาการข้อมูลสารสนเทศของหน่วยงานภาครัฐ ปัจจัยสุดท้ายคือ ปัจจัยด้านการบิดเบือนการจ้างงาน ที่ทำให้เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองไม่สามารถดำเนินการควบคุมและตรวจสอบข้อมูลแรงงานต่างด้าว รวมไปถึงไม่สามารถดำเนินการผลักดันและส่งกลับแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติที่กระทำผิดเงื่อนไขการทำงาน ซึ่งแนวทางที่เหมาะสมควรกำหนดมาตรการและแนวทางปฏิบัติให้กับนายจ้างและสถานประกอบการกรณีที่มีการจ้างงานแรงงานต่างด้าวและต้องควบคุมดูแลลูกจ้างที่เป็นแรงงานต่างด้าวอย่างใกล้ชิดเพื่อป้องกันการลักลอบออกไปทำงานนอกเหนือจากที่ได้รับอนุญาต

1.2 ผลการวิจัยเชิงคุณภาพพบว่าปัญหาด้านนายจ้างและสถานประกอบการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายเป็นปัญหาและอุปสรรคที่ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ความสำคัญ เนื่องจากสถานประกอบการมีความต้องการแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานจำนวนมาก แต่เนื่องด้วยลักษณะทางกายภาพของสถานประกอบการ ตลอดจนกฎ ระเบียบและขั้นตอนการขออนุญาตจ้างแรงงานต่างด้าวทำได้ยาก ทำให้สถานประกอบการหลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามกฎหมาย และลักลอบจ้างแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองผิดกฎหมายเพิ่มขึ้น

1.3 มีตัวชี้วัดที่ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ความสำคัญมากที่สุด คือ มีการรับจ้างจดทะเบียนเป็นนายจ้าง ซึ่งส่วนใหญ่กล่าวว่าปรากฏการณ์การหลบหนีเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวจากประเทศเพื่อนบ้านจะมีคนไทยตลอดจนตัวแทน นายหน้าเข้ามาเกี่ยวข้องโดยทำหน้าที่รับจดทะเบียนเป็นนายจ้างให้กับแรงงานต่างด้าวเป็นจำนวนมาก เพื่อแลกกับค่าตอบแทนจากแรงงานต่างด้าว ซึ่งการกระทำดังกล่าวนี้ กฎหมายไม่ได้บัญญัติไว้ว่าเป็นความผิด

แต่อย่างใด ดังนั้นจึงต้องหาแนวทางที่เหมาะสมรวมถึงสร้างมาตรการในการควบคุมและลดบทบาทของกลุ่มนายจ้าง แฝงตัวแทนและนายหน้า รองลงมาคือตัวชี้วัดการไม่สามารถเชื่อมโยงฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานของรัฐ ปัจจุบัน มีหน่วยงานของรัฐหลายหน่วยงานปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติ มีการจัดเก็บข้อมูลตามความรับผิดชอบแต่ยังไม่มีการบริหารจัดการและนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์สำหรับราชการ เท่าที่ควร จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาระบบสารสนเทศของหน่วยงานภาครัฐเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและ ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น

2. ผลการวิจัยขั้นตอนที่ 2 การวิจัยเชิงปริมาณ

2.1 สภาพปัญหาและอุปสรรคในการควบคุมแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติ ของกองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 5

ตารางที่ 1

ปัญหาและอุปสรรคในการควบคุมแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติของกองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 5 จำแนกตามองค์ประกอบ

องค์ประกอบ	μ	σ	แปลผล (ระดับ)
1. การไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายได้อย่างเหมาะสม	3.08	.422	มีปัญหาและอุปสรรค
2. การไม่สามารถควบคุมการทุจริต	3.47	.573	มีปัญหาและอุปสรรค
3. นายจ้างและสถานประกอบการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย	3.48	.365	มีปัญหาและอุปสรรค
4. การไม่สามารถควบคุมและตรวจสอบแรงงาน	2.91	.516	มีปัญหาและอุปสรรค
5. การไม่สามารถผลักดันและส่งกลับแรงงาน	3.01	.539	มีปัญหาและอุปสรรค
สภาพปัญหาและอุปสรรคโดยรวม	3.19	.323	มีปัญหาและอุปสรรค

จากตารางที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคในการควบคุมแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง ที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติของกองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 5 โดยรวมอยู่ในระดับที่เป็นปัญหาและอุปสรรคในการควบคุม

2.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการควบคุมแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติของกองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 5

ตารางที่ 2

ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการควบคุมแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติของกองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 5 จำแนกตามตัวแปร

ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการควบคุมแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติของกองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 5			
	μ	σ	แปลผล (ระดับ)
1. ความไม่สอดคล้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติ	3.54	.423	มีปัญหาและอุปสรรคมาก
2. การแสวงหาผลประโยชน์	3.25	.497	มีปัญหาและอุปสรรค
3. การเข้าไม่ถึงและไม่สามารถเชื่อมโยงระบบข้อมูลสารสนเทศ	3.32	.664	มีปัญหาและอุปสรรค
4. การบิดเบือนการจ้างงาน	3.84	.471	มีปัญหาและอุปสรรคมาก

จากตารางที่ 2 ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการควบคุมแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติของกองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 5 พบว่า ปัจจัยการบิดเบือนการจ้างงานและความไม่สอดคล้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติมีค่าเฉลี่ยในระดับที่เป็นปัญหาและอุปสรรคมาก ส่วนปัจจัยการเข้าไม่ถึงและไม่สามารถเชื่อมโยงระบบข้อมูลสารสนเทศและการแสวงหาผลประโยชน์มีค่าเฉลี่ยในระดับที่เป็นปัญหาและอุปสรรค

ตารางที่ 3

แสดงค่าสัมประสิทธิ์ของการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก

ตัวแปรอิสระ	B	S.E.	Wald	df	p-value	Exp(B)
1. ความไม่สอดคล้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติ (X1)	.492	.136	13.167	1	.000	1.636
2. การแสวงหาผลประโยชน์ (X2)	.504	.111	20.498	1	.000	1.655
3. การบิดเบือนการจ้างงาน (X4)	.290	.111	6.812	1	.009	1.337
ค่าคงที่	-11.974	1.924	38.723	1	.000	.000

จากตารางที่ 3 เมื่อวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก พบว่ามี 3 ตัวแปรที่แสดงผลทางสถิติ ได้แก่ ตัวแปรการแสวงหาผลประโยชน์ (X2) สามารถพยากรณ์ว่าส่งผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการควบคุมแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติได้สูงสุด โดยมีค่า Beta เท่ากับ .504 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

รองลงมาตัวแปรความไม่สอดคล้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติ (X1) มีค่า Beta เท่ากับ .492 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และตัวแปรการบิดเบือนการจ้างงาน (X4) มีค่า Beta เท่ากับ .290 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้สมการพยากรณ์ปัญหาและอุปสรรคการควบคุมแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติ ดังนี้

$$P (\text{เป็นปัญหา}) = \frac{e^{-11.974 + 0.492 x_1 + 0.504 x_2 + 0.290 x_4}}{1 + e^{-11.974 + 0.492 x_1 + 0.504 x_2 + 0.290 x_4}}$$

ซึ่งสามารถอธิบายผลการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกได้ดังนี้ ตัวแปรทำนาย ได้แก่ การแสวงหาผลประโยชน์ ความไม่สอดคล้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติและการบิดเบือนการจ้างงาน แสดงผลค่า Beta เป็นบวก (+) (0.504, 0.492, 0.290 ตามลำดับ) และถ้ามีค่าเพิ่มขึ้นจะทำให้โอกาสการเกิดปัญหาและอุปสรรคในการควบคุมแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติของกองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 5 เพิ่มขึ้น ประกอบกับการพิจารณาพร้อมกับค่า Exp(B) ตัวแปรทำนายที่มีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งมีค่ามากกว่า 1 จะทำให้โอกาสที่จะส่งผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการควบคุมแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติของกองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 5 เพิ่มขึ้นตามไปด้วยเช่นเดียวกัน

3. ผลการวิจัยขั้นตอนที่ 3 แนวทางที่เหมาะสมในการควบคุมแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติของกองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 5

จากผลการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณซึ่งเป็นการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการควบคุมแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติพบว่ามี 3 ปัจจัย คือ การแสวงหาผลประโยชน์ ความไม่สอดคล้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติและการบิดเบือนการจ้างงาน ดังนั้นแนวทางที่เหมาะสมในการควบคุมแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติของกองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 5 เพื่อให้ประสบความสำเร็จ ควรต้องให้ความสำคัญดังนี้

3.1 การแสวงหาผลประโยชน์ กองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 5 ต้องกำหนดและควบคุมให้เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะควบคุมการใช้ดุลยพินิจในลักษณะเปิดช่องให้มีการแสวงหาผลประโยชน์ในรูปแบบต่างๆ และต้องมีการตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนกำหนดมาตรการการลงโทษที่ชัดเจนในกรณีที่เจ้าหน้าที่ละเลยไม่ปฏิบัติและไม่มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด ต้องมีมาตรการในการลดบทบาทของกลุ่มนายหน้า ตัวแทน ตลอดจนมีมาตรการการลงโทษกลุ่มนายหน้า ตัวแทนที่อาศัยช่องว่างของกฎหมายเข้าไปดำเนินการในลักษณะเพื่อแสวงหาผลประโยชน์จากแรงงานต่างด้าว

3.2 ความไม่สอดคล้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ในขั้นตอนการกำหนดนโยบายต่างๆ เกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง กองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 5 ควรกำหนดให้ตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดได้เสนอปัญหาข้อขัดข้องในการปฏิบัติที่เกิดขึ้นในพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อจะได้นำไปประกอบการพิจารณากำหนดนโยบายเพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ และต้องมีการกำหนดมาตรการในการควบคุมการเคลื่อนย้ายของแรงงานต่างด้าว เพื่อป้องกันไม่ให้งานต่างด้าวเคลื่อนย้ายออกนอกพื้นที่ที่ได้รับอนุญาตให้ทำงาน และสามารถช่วยให้เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองสามารถตรวจสอบถึงการเคลื่อนย้ายดังกล่าวได้

3.3 การบิดเบือนการจ้างงาน กองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 5 ต้องกำหนดมาตรการในการควบคุมและตรวจสอบนายจ้าง สถานประกอบการต่างๆ ให้ปฏิบัติตามกฎหมายและมีหน้าที่ต้องควบคุมดูแลแรงงานต่างด้าวที่อยู่ในการจ้างเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการลักลอบออกไปทำงานอื่นๆ นอกเหนือจากที่ได้รับอนุญาต รวมถึงกำหนดวิธีการและขั้นตอนการปฏิบัติที่ชัดเจนเมื่อมีการจ้างงานตลอดจนเมื่อมีการยกเลิกการจ้างงานแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง กระบวนการผลักดันและส่งกลับแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติต้องมีการบันทึกข้อมูลส่วนบุคคลที่ชัดเจน (Bio Data) ก่อนการผลักดันและส่งกลับ เพื่อป้องกันการลักลอบเดินทางกลับเข้ามาใหม่และต้องมีมาตรการการลงโทษในกรณีที่แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองกระทำความผิดเงื่อนไขการทำงาน ซึ่งจะเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดแรงงานต่างด้าวลักลอบออกไปทำงานนอกเหนือจากที่ได้รับอนุญาต

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการแสวงหาผลประโยชน์สามารถพยากรณ์ว่าส่งผลทางบวกต่อปัญหาและอุปสรรคในการควบคุมแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติได้สูงสุด โดยมีค่า Beta เท่ากับ .504 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงเป็นเรื่องที่กองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 5 ต้องให้ความสำคัญและเฝ้าระวังเป็นอันดับแรก ซึ่งสอดคล้องกับ กฤตยา อาชวนิจกุล และ กุลภา วจนสาระ (2552) ที่ศึกษาการจ้างงานแรงงานข้ามชาติตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 กับการจัดทำบัญชีรายชื่ออาชีพสำหรับคนต่างชาติ จากการศึกษาพบว่าการจัดการที่ดีจะช่วยลดช่องทางที่เจ้าหน้าที่ของรัฐจะแสวงหาประโยชน์อันมิชอบจากแรงงานข้ามชาติ หรือการคอร์รัปชันภายในกลไกของรัฐ และควรเน้นเรื่องการปกป้องคุ้มครองสิทธิ ความปลอดภัยในการทำงานเพื่อสร้างระบบที่ควบคุมและคุ้มครองแรงงานได้อย่างเป็นธรรม เน้นความมั่นคงในกระบวนการจ้างงาน การบังคับใช้กฎหมายควรมีการบังคับใช้อย่างจริงจังและบังคับใช้กับทุกฝ่าย และมาตรการเกี่ยวกับการเปลี่ยนนายจ้างและสถานที่ทำงานควรมีความยืดหยุ่น ซึ่งจะช่วยป้องกันการปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรมจากนายจ้างหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐได้

รองลงมาปัจจัยด้านความไม่สอดคล้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติ สามารถพยากรณ์ว่าส่งผลทางบวกต่อปัญหาและอุปสรรคในการควบคุมแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติ โดยมีค่า Beta เท่ากับ .492 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่า ตัวชี้วัดภายในของการอนุญาตให้มีการเคลื่อนย้ายแรงงานได้ทั่วประเทศ และการเปิดให้มีการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบไม่จำกัดจำนวน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (4.11, 4.03) อยู่ในเกณฑ์ที่เป็นปัญหาและอุปสรรคมาก ผลการวิจัยสอดคล้องกับ สาโรจน์ คมคาย (2553) ได้วิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายในการจัดระบบแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองว่านโยบายการจัดการแรงงานต่างด้าวเป็นนโยบายแก้ไขปัญหในระยะสั้นรายปี มีการปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์และแรงกดดันจากฝ่ายต่างๆ ซึ่งนโยบายการผ่อนผันและอนุญาตให้แรงงานต่างด้าวทำงานได้เป็นการชั่วคราวที่ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 เป็นต้นมาเป็นนโยบายที่หวังผลชั่วคราว หรือเป็นการแก้ไขปัญหชั่วคราว ไม่มีการกำหนดเป็นนโยบายหรือมาตรการที่จริงจัง ซึ่งมติคณะรัฐมนตรีไม่มีความชัดเจนแน่นอนและไม่สามารถปฏิบัติได้จริง และยังสร้างความสับสนให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทำให้ขาดความน่าเชื่อถือและไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริงโดยเฉพาะพื้นที่และกิจการที่มีความต้องการแรงงานต่างด้าวที่แตกต่างกันโดยไม่ได้นำเรื่องความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่มาพิจารณาประกอบ

สุดท้ายปัจจัยด้านการบิดเบือนการจ้างงาน สามารถพยากรณ์ว่าส่งผลกระทบต่อปัญหาและอุปสรรคในการควบคุมแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติ โดยมีค่า Beta เท่ากับ .290 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่า ทุกตัวชี้วัดภายในของการบิดเบือนการจ้างงานมีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ที่เป็นปัญหาและอุปสรรคมาก ได้แก่มีการรับจ้างจดทะเบียนเป็นนายจ้าง (3.95) มีแรงงานออกไปรับจ้างทำงานเองหรือรวมกลุ่มกันรับจ้างทำงานช่วง (3.89) มีการยกเลิกและเปลี่ยนแปลงนายจ้าง (3.67) ซึ่งสอดคล้องกับ Huguet และ อภิชาติ จรรย์สุทธิวงศ์, 2554 อ้างถึงใน องค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน (2554, 175-179) ได้สรุปไว้ในรายงานการย้ายถิ่นของประเทศไทย 2554 เกี่ยวกับนโยบายที่ควรดำเนินการตามลำดับ ซึ่งกล่าวไว้ว่าการย้ายถิ่นภายในประเทศไม่สามารถที่จะควบคุมด้วยวิธีทางใดหรือหน่วยงานใดเป็นการเฉพาะและจำเป็นต้องมีการควบคุมและดูแลบริษัทนายหน้าและตัวแทนจัดหางานเพิ่มมากขึ้น ควรลดการมีบทบาทของกลุ่มนายหน้าและตัวแทนจัดหางานเอกชน ตลอดจนต้องมียกโทษเป็นค่าปรับที่สูงในกรณีที่นายจ้างและบริษัทจัดหางานกระทำการละเมิดกฎหมาย รวมถึงต้องมีการเพิ่มรายชื่อรายชื่อนายจ้างและบริษัทจัดหางานที่กระทำผิดละเมิดกฎหมายไว้ในบัญชีรายชื่อบุคคลต้องห้าม (Blacklist) ด้วย เช่นเดียวกับผลการศึกษาของคณะอนุกรรมการสิทธิมนุษยชนด้านชนชาติ ผู้ไร้สัญชาติ แรงงานข้ามชาติและผู้พลัดถิ่น สภานายความ (2554) ระบุว่า นโยบายการควบคุมการทำงานของแรงงานข้ามชาติและการผ่อนผันตามมติของคณะรัฐมนตรี กำหนดให้ลูกจ้างที่เป็นแรงงานข้ามชาติที่จดทะเบียนแรงงานข้ามชาติ โดยหลักการห้ามไม่ให้เปลี่ยนงานหรือเปลี่ยนนายจ้าง ต่อมาได้มีข้อยกเว้นให้แรงงานข้ามชาติในระบบผ่อนผันสามารถเปลี่ยนนายจ้างได้ภายใต้ขอบเขตที่กำหนด คือ นายจ้างเสียชีวิต ถูกเลิกจ้าง นายจ้างเลิกกิจการ ถูกนายจ้างกระทำทารุณกรรม นายจ้างไม่ปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน แต่ในทางปฏิบัติแรงงานข้ามชาติอาศัยข้อยกเว้นเหล่านี้เพื่อดำเนินการเปลี่ยนแปลงนายจ้างและประเภทงานโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่สามารถตรวจสอบได้ รวมถึงนายหน้าตัวแทนการจดทะเบียนแรงงานข้ามชาติ ตัวแทนออกหน้าเป็นนายจ้างจะมีช่องทางทำให้แรงงานข้ามชาติสามารถเปลี่ยนบัตรและเปลี่ยนนายจ้างได้ จนทำให้เกิดปัญหาลุกลามขึ้นตามมา

สรุป

จากผลการวิจัย พบว่าปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปัญหาและอุปสรรคในการควบคุมแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติ มี 3 ปัจจัย คือ การแสวงหาผลประโยชน์ ความไม่สอดคล้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติ และปัจจัยด้านการบิดเบือนการจ้างงาน ดังนั้นกองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 5 สามารถนำไปประกอบการพิจารณาเพื่อกำหนดมาตรการและแนวทางในการควบคุมแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติให้มีความสำเร็จมากยิ่งขึ้น

สำหรับปัจจัยการเข้าไม่ถึงและไม่สามารถเชื่อมโยงระบบข้อมูลสารสนเทศ ผลจากการวิจัยเชิงปริมาณพบว่ามีความเฉลี่ยอยู่ในระดับที่เป็นปัญหาและอุปสรรค ($X = 3.32$) ถึงแม้จะไม่ส่งผลกระทบต่อปัญหาและอุปสรรคในการควบคุมแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติของกองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 5 แต่เพราะกฎ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ ซึ่งกำหนดให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ต้องมีเอกสารหลักฐานเป็นหนังสือเท่านั้น โดยยังไม่มีรูปแบบการทำงานที่เป็นเอกสารอิเล็กทรอนิกส์เข้ามาใช้มากเท่าที่ควร ดังนั้นกองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 5 และหน่วยงานในกำกับควรพิจารณาและนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยใน

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง เพื่อให้เกิดความสะดวกในการสืบค้นและตรวจสอบ ตลอดจนสามารถบริหารจัดการข้อมูลเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 5. (2556). **บรรยายสรุป: ผลการปฏิบัติงานของกองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 5.**
[เอกสารประกอบการประชุม] การประชุมบริหาร วันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2556 ห้องประชุมกองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 5
- กฤตยา อาชวนิจกุล และ กุลภา วจนสาระ. (2552). **การจ้างแรงงานข้ามชาติตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 กับการจัดทำบัญชีรายชื่ออาชีพ สำหรับคนต่างชาติ.**
กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- กัลยา วานิชย์บัญชา.(2554). **การวิเคราะห์สถิติขั้นสูงด้วย SPSS for Windows.** (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- กรมการจัดหางาน สำนักงานบริหารแรงงานต่างด้าว. (2556). **ข้อมูลทางสถิติ.** สืบค้น เมื่อ 21 มกราคม 2556, จาก <http://wp.doe.go.th>
- คลังสมองวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรเพื่อสังคม. (2555). **การแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง.** สืบค้นเมื่อ 5 สิงหาคม 2555, จาก [http:// www.ndcthinktank.com](http://www.ndcthinktank.com)
- ตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดเชียงใหม่. (2556). **บรรยายสรุปของผู้กำกับการตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดเชียงใหม่**
ใน การประชุม ประจำเดือนมีนาคม 2556 : การบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง.
[เอกสารอัดสำเนา]. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.
- สภาพนาถความ คณะอนุกรรมการสิทธิมนุษยชนด้านชนชาติ ผู้ไร้สัญชาติ แรงงานข้ามชาติและผู้พลัดถิ่น. (2554). **นโยบายและมาตรการการแก้ไขปัญหาแรงงานข้ามชาติ.** กรุงเทพฯ: มูลนิธิรักไทย
- สุภางศ์ จันทวานิช. (2555). **วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ.** กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สาโรจน์ คมคาย. (2553). **วิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายในการจัดระบบแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง.**
วิทยานิพนธ์ นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2557). **บัญชีประชาชาติ.**
สืบค้นเมื่อ 4 มกราคม 2557, จาก http://www.nesdb.go.th/Portals/0/eco_datos/account/ni/cvm/2013/Book_NI_2013.pdf
- องค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน. (2554). **รายงานการย้ายถิ่นของประเทศไทย 2554.**
กรุงเทพฯ: เอฟ เอส พี เน็ทเวิร์ค.
- องค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐานและศูนย์วิจัยการย้ายถิ่นฐานแห่งเอเชีย. (2556). **การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการย้ายถิ่นของแรงงานจากพม่าและผลกระทบต่อประเทศไทย.** กรุงเทพฯ: องค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐานสำนักงานกรุงเทพฯ.